

CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE

Na osnovu člana 2. tačka 3. stavova a., d., f. i h. Zakona o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", 1/97, 29/02, 13/03, 14/03, 9/05, 76/06 i 32/07) i člana 52. Pravilnika Centralne banke Bosne i Hercegovine, UV broj: 120/05 od 29. juna 2005. godine, 100-UV broj: 66/10 od 22. aprila 2010. godine, 100-UV broj: 130/11 od 30. marta 2011. godine, 100-UV broj: 18/12 od 31. januara 2012. godine i 100-UV broj: 10/13 od 31. januara 2013. godine, Upravno vijeće Centralne banke Bosne i Hercegovine, na 6. sjednici održanoj 26. aprila 2013. godine, donosi

P R A V I L N I K

o postupanju s novčanicama i kovanim novcem konvertibilne marke i novčanicama efektivnog stranog novca koji je nepodoban za opticaj

Član 1.

(Predmet)

Ovim pravilnikom utvrđuju se osobine, karakteristike i uređuje način postupanja s novčanicama i kovanim novcem konvertibilne marke (u daljem tekstu: KM) i novčanicama efektivnog stranog novca koji je nepodoban za opticaj.

Član 2.

(Novac nepodoban za opticaj)

Novcem nepodobnim za opticaj, u smislu ovog pravilnika, smatraju se:

- a) pohabane novčanice KM,
- b) oštećene novčanice i oštećeni kovani novac KM,
- c) novčanice i kovani novac KM koji se povlači ili je povučen iz opticaja,
- d) makulature novčanica i kovanog novca KM,
- e) oštećene novčanice efektivnog stranog novca.

Član 3.

(Pohabane novčanice KM)

(1) Pohabane novčanice KM su novčanice koje su dotrajale usljed upotrebe ili svojim izgledom nisu podobne za opticaj. Pohabane novčanice KM podnose se komercijalnim bankama, koje obavljaju njihovu zamjenu, u punom iznosu i bez naknade.

(2) Centralna banka Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Centralna banka) putem Odjeljenja trezora Centralnog ureda Centralne banke (u daljem tekstu: Odjeljenje trezora), organizacionih oblika u glavnim jedinicama i filijali Centralne banke nadležnih za trezorske poslove (u daljem tekstu: izdvojeni trezori i zajedno: trezori Centralne banke), pohabane novčanice preuzima od komercijalnih banaka i obavlja njihovu zamjenu u punom iznosu i bez naknade.

Član 4.

(Oštećene novčanice KM)

(1) Pod oštećenim novčanicama KM podrazumijevaju se novčanice koje su iscijepane na dva ili više dijelova, pa su njihovi dijelovi lijepljenjem sastavljeni ili mogu biti sastavljeni u cijele novčanice KM, novčanice KM koje su oštećene masnoćom ili su nagorjele, progorjele, trule, nagrižene ili izbljedile.

(2) Centralna banka će zamjenjivati oštećene novčanice KM, u sljedećim slučajevima:

- a) kada se predoči više od 60% novčanice KM,
- b) kada se predoči 60% ili manje od 60% novčanice KM, ali podnosilac zahtjeva dokaže da su dijelovi koji nedostaju uništeni.

Član 5.

(Zamjena u slučaju kada se predoči više od 60% novčanice KM)

- (1) Zahtjev za zamjenu oštećenih novčanica KM, ako podnosilac predoči više od 60% novčanice KM, podnosi se komercijalnim bankama koje obavljaju zamjenu, u punom iznosu i bez naknade.
- (2) Centralna banka putem trezora Centralne banke preuzima od komercijalnih banaka oštećene novčanice KM u slučaju kada se predoči više od 60% novčanice KM i obavlja njihovu zamjenu komercijalnim bankama, u punom iznosu i bez naknade.

Član 6.

(Zamjena u slučaju kada se predoči 60% ili manje od 60% novčanice KM, a podnosilac zahtjeva dokaže da su dijelovi koji nedostaju uništeni)

- (1) Ako podnosilac predoči 60% ili manje od 60% novčanice KM, komercijalna banka neće zamijeniti tako oštećenu novčanicu KM, već će podnosioca zahtjeva uputiti da zahtjev za zamjenu oštećenih novčanica KM podnese organizacionoj jedinici Centralne banke koja u svom sastavu ima organizacioni oblik za trezorske poslove koji obavlja poslove vještačenja novca, odnosno da zahtjev podnese Centralnom uredu Centralne banke u Sarajevu ili Glavnoj banci Republike Srpske Centralne banke BiH u Banjoj Luci.
- (2) Zahtjev za zamjenu oštećenih novčanica KM, u slučaju kada se predoči 60% ili manje od 60% novčanice KM podnosi se Centralnoj banci na obrascu koji je sastavni dio ovog pravilnika, radi procjene autentičnosti, vrijednosti i oštećenja novčanice KM i ostvarivanja zamjene u skladu s ovim pravilnikom. Zahtjev iz ovog stava se podnosi lično.
- (3) Centralna banka utvrđuje da li postoji osnov za potpunu ili djelimičnu kompenzaciju na osnovu zamjene oštećenih novčanica KM. Podnosilac zahtjeva (fizičko ili pravno lice, uključujući i komercijalnu banku) za zamjenu oštećenih novčanica KM je dužan dostaviti popunjen zahtjev s traženim priložima, u kojem je posebno dužan obrazložiti:
  - a) porijeklo novca, odnosno novčanica KM,
  - b) način na koji je došlo do oštećenja i šta se dogodilo s dijelovima koji nedostaju,
  - c) opisati vrstu mrlje, onečišćenja i drugog oštećenja na predočenoj novčanici KM.
- (4) Ukoliko Centralna banka mora obaviti složenu analizu oštećene novčanice KM, podnosilac zahtjeva će platiti naknadu koju odredi Centralna banka. Naknada ne može prelaziti iznos od 10% nominalne vrijednosti oštećene novčanice.

Član 7.

(Zamjena novčanica KM oštećenih usljed dejstva elektrohemijske opreme za zaštitu novčanica)

Postupak zamjene oštećenih novčanica KM čije je oštećenje nastalo bojenjem usljed dejstva elektrohemijske opreme za zaštitu novčanica regulisan je propisom Centralne banke.

Član 8.

(Oštećeni kovani novac KM)

- (1) Komercijalne banke zamjenjivaće oštećeni kovani novac KM, ako su na zamjenu podneseni cijeli primjerci kovanog novca KM za koje je moguće utvrditi autentičnost.
- (2) Centralna banka zamjenjivaće komercijalnim bankama u punom iznosu oštećeni kovani novac KM koji komercijalne banke prime u skladu sa stavom (1) ovog člana.
- (3) Zahtjev za zamjenu oštećenog kovanog novca KM, u slučaju kada kovani novac KM nije zadržao cjelovitost, a podnosilac predoči više od 60% njegove površine, podnosi se Centralnoj banci na način i na obrascu propisanom u članu 6. ovog pravilnika, radi procjene autentičnosti i oštećenja kovanog novca KM i ostvarivanja zamjene u skladu s ovim pravilnikom.

Član 9.

(Novčanice i kovani novac KM oštećeni s namjerom)

Ukoliko Centralna banka ima dokaz, saznanje ili opravdan razlog da vjeruje da su novčanice ili kovani novac oštećeni s namjerom, odbiće da izvrši zamjenu.

Član 10.

(Novčanice i kovani novac KM koji se povlači ili je povučen iz opticaja)

- (1) Novčanice i kovani novac KM koji se povlači iz opticaja predstavljaju gotov novac KM koji Centralna banka putem komercijalnih banaka u skladu s propisima Upravnog vijeća Centralne banke, koji se objavljuju u službenim glasilima, povlači iz opticaja bez naknade.
- (2) Novčanice i kovani novac KM, povlačenjem iz opticaja, prestaju biti zakonsko sredstvo plaćanja.

Član 11.

(Makulature novčanica i kovanog novca KM)

- (1) Makulaturom novčanica i kovanog novca KM smatraju se autentični primjerci novčanica i kovanog novca KM koji su izrađeni s određenim tehničkim greškama od strane ovlaštene organizacije za izradu novčanica i kovanog novca i kao takvi dospjeli u opticaj.
- (2) Kod makulturnih novčanica KM nedostaci se ogledaju u nepotpunoj ili lošoj štampi, razlivenosti boja ili nedostatku predviđenih boja, izostanku oznake serije ili broja, ili nekog drugog sličnog odstupanja u odnosu na odobreni uzorak novčanice KM.
- (3) Kod primjeraka makulturnog kovanog novca KM nedostaci se ogledaju u slabom ili potpuno ispuštenom otisku oznake apoena ili nekog drugog detalja, odstupanju od propisane veličine ili debljine kovanog novca KM i slično.
- (4) Makulature novčanica i kovanog novca KM zapisnički se izuzimaju u trezorima Centralne banke kao sumnjive novčanice i kovani novac KM. Odjeljenje trezora i izdvojeni trezori koji obavljaju poslove vještačenja, vrše vještačenje njihove autentičnosti.
- (5) Ukoliko se vještačenjem utvrdi autentičnost makulturnih primjeraka novčanica i kovanog novca KM, Centralna banka obavlja njihovu zamjenu u punom iznosu i bez naknade.

Član 12.

(Oštećene novčanice efektivnog stranog novca)

- (1) Oštećenim novčanicama efektivnog stranog novca, smatraju se:

a) novčanice koje su dugo u opticaju i usljed čestog korištenja su dotrajale, s tim da su zaštitni elementi i obilježja autentičnosti vidljivi i mogu se provjeriti,

b) novčanice zalijepljene ljepilom ili cijele novčanice pocijepane na dva ili više dijelova, čiji su dijelovi ljepilom ili ljepljivom trakom sastavljeni u jednu novčanicu i pri tome se može utvrditi da svi dijelovi pripadaju istoj novčanici,

c) novčanice ispisane ili isctane, polivene bojom ili tekućinom koja na novčanicama ostavlja trag i nagorene novčanice.

(2) Centralna banka ne obavlja zamjenu oštećenih novčanica efektivnog stranog novca.

(3) Ukoliko se prilikom predaje Centralnoj banci novčanica efektivnog stranog novca od strane komercijalne banke, u postupku kontrole, prerade i brojanja u Centralnoj banci, u pologu novčanica efektivnog stranog novca koji je podoban za opticaj pronađu oštećene novčanice efektivnog stranog novca, takve će novčanice biti vraćene komercijalnoj banci na jedan od načina utvrđenih propisom Centralne banke o postupku predaje/preuzimanja gotovog novca u trezorima Centralne banke od strane komercijalnih banaka.

(4) Centralna banka od komercijalnih banaka preuzima novčanice efektivnog stranog novca koji je podoban za opticaj na način da se u Odjeljenju trezora preuzimaju novčanice efektivnog stranog novca EUR, USD, GBP i CHF valute, dok izdvojeni trezori Centralne banke preuzimaju isključivo novčanice valute EUR-a.

Član 13.

(Interni propisi)

Organizacioni oblik Centralnog ureda Centralne banke nadležan za poslove računovodstva i finansija propisao će način knjigovodstvenog evidentiranja transakcija iz ovog pravilnika.

Član 14.

(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objaviće se i u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta BiH".

Član 15.

(Stavljanje van snage)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika, prestaje da važi Uputstvo o obilježjima i postupanju s gotovim novcem u konvertibilnim markama i novčanicama efektivnog stranog novca koji je nepodoban za opticaj, broj: 101-649/10 od 19. aprila 2010. godine.

100-UV broj: 39/13
26. april 2013. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Upravnog vijeća Centralne banke
Bosne i Hercegovine
GUVERNER
dr Kemal Kozarić

Prijemni štambilj

ZAHTJEV ZA ZAMJENU OŠTEĆENOG NOVCA U KM

Oštećeni novac u KM se zamjenjuje nakon izvršene procjene oštećenja i ispunjavanja uslova za zamjenu u skladu s Pravilnikom o postupanju s novčanicama i kovanim novcem konvertibilne marke i novčanicama efektivnog stranog novca koji su nepodobni za opticaj.

Lični dolazak:

Centralni ured
Centralne banke Bosne i Hercegovine
Maršala Tita 25
71000 Sarajevo
+387 33 278 100

Glavna banka Republike Srpske
Centralne banke BiH
Kralja Petra I Karađorđevića 83a
78 000 Banja Luka
+387 51 243 600

PODACI PODNOSIOCA ZAHTJEVA:

Ime i prezime/naziv:			
Ulica i broj/sjedište:			
Poštanski broj:	Mjesto, /grad:	Država:	
Datum rođenja:	Telefon:	Mobitel:	E-mail adresa:
Identifikacijski dokument, broj identifikacijskog dokumenta, naziv organa koji je izdao dokument i datum izdavanja:			

Obavezno priložiti kopiju identifikacijskog dokumenta.

VRSTA NOVCA: novčanica kovani novac

SPECIFIKACIJA OŠTEĆENOG NOVCA:

APOEN					
KOMADA					
APOEN					
KOMADA					

Ukupna vrijednost:

OŠTEĆENI JE NOVAC:

a) lično vlasništvo vlasništvo osobe _____

OBJASNITI PORIJEKLO NOVCA

KAKO JE DOŠLO DO OŠTEĆENJA?

ŠTA SE DOGODILO S DIJELOVIMA KOJI NEDOSTAJU?

OPISATI VRSTU MRLJE, ONEČIŠĆENJA I DRUGOG OŠTEĆENJA NA
PREDOČENOJ NOVČANICI

PRILOG

Potvrda nadležne institucije o događaju koji je izazvao oštećenje, ukoliko postoji.

***Pod punom materijalnom i krivičnom odgovornošću kao podnosilac zahtjeva
vlastitim potpisom jamčim za tačnost svih navedenih podataka.***

Potpis podnosioca zahtjeva:

Zahtjev se podnosi u dva originalna primjerka, od kojih jedan zadržava Centralna banka Bosne i Hercegovine a drugi podnosilac zahtjeva kao potvrdu o predatom zahtjevu.

**POPUNJAVA CENTRALNA BANKA BOSNE I HERCEGOVINE –
ODJELJENJE TREZORA**

Broj protokola: _____

Datum prijema: _____

odmah zamijenjeno

privremeno zadržano zbog procjene

DOSTAVLJENO ODGOVARA PODACIMA NAVEDENIM U ZAHTJEVU:

a) u potpunosti   b) ne odgovara   c) djelimično

NAPOMENA

Potpis službenika
Odjeljenja trezora

_____